

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514204677
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2514204677.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcov: 1. H. A., nar. XX.XX.XXXX a 2. O. A., nar. XX.X.XXXX, obaja žalobcovia bytom T. XX, Q., obaja zastúpení: JUDr. Jindřich Stoszek, advokát, so sídlom Černyševského 26, Bratislava, proti žalovanému: Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s., IČO: 36 252 484, so sídlom Priemyselná 10, Piešťany, zastúpený: Michal Mrva - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Trenčianska 38, Bratislava, o zaplatenie 13.323,60 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 27. augusta 2020, č.k. 15C/43/2016-365, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd odvolanie žalobcov proti I. a II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o d m i e t a.
- II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku III. a výroku IV. o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.
- III. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu 953,35 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50% ročne zo sumy 731,92 Eur za obdobie od 25.10.2013 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 221,43 Eur za obdobie od 28.9.2014 do zaplatenia, všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 274,82 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 274,82 Eur za obdobie od 28.9.2014 do zaplatenia, do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom IV. rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,58%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 19 ods. 1, 5 a § 20 ods. 4 zák. č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ako aj čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žaloba žalobcov, ktorou sa domáhali zaplatenia sumy 13 323,60 eur s príslušenstvom titulom náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva, je dôvodná iba čiastočne. Súd mal preukázané, že žalobcovia boli od 13.12.2012 do 31.05.2014 bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, okres Trnava, obec U. Z., parcela registra „C“ č. 1744/8, trvalé trávnaté porasty o výmere 1 683 m² a parcela registra „E“ č. 1744/7, (od 12.12.2012 do 31.05.2014) orná pôda o výmere 3 322 m² (ďalej len „nehnuteľnosti“). Žalovaný je stavebníkom stavby Splašková kanalizácia Lošonec, ktorá je umiestnená okrem iného aj na nehnuteľnosti žalobcov. Stavbu povolil OÚŽP Trnava rozhodnutím zo

dňa 06.12.2004, rozhodnutím OÚŽP Trnava zo dňa 18.08.2010 a zo dňa 18.02.2011 bolo žalovanému vydané povolenie na užívanie uvedenej vodnej stavby v skúšobnej prevádzke do 31.12.2010 a dňa 05.12.2012 bolo vydané rozhodnutie na užívanie predmetnej vodnej stavby v skúšobnej prevádzke do 31.12.2014. Žalovaný užíval v predmetnom období tieto nehnuteľnosti bezplatne a bez nájomnej zmluvy, z dočasného povolenia na užívanie uvedenej stavby nie je možné ani vyvodiť existenciu vecného bremena, čím žalovanému vzniká bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu o sumu, ktorá predstavuje všeobecnú hodnotu obvyklého a primeraného nájomného za tieto pozemky. Žalobcovia v žalobe vychádzali z hodnoty nájomného stanovenej konateľom spoločnosti CASMAR s.r.o. vo výške 6 eur, z takto stanovenej sumy nájomného ale súd nemohol vychádzať vzhľadom na absenciu dôvodov a námietky žalovaného, ktorý takto určenú výšku nájomného spochybnil. Na návrh žalovaného súd nariadil znalecké dokazovanie a zo znaleckého posudku č. 101/2019 Ing. Juraja Sedláčka vyplynulo, že žalobcovia boli stavbou „Splašková kanalizácia Lošonec“ umiestnenou na ich pozemkoch, obmedzením existenciou ochranného pásma okolo výtlačného kanalizačného potrubia, ktorá je určená na 3,11 m. Obmedzenie využitia pozemkov tvoriacich pôvodnú parcelu KN-C č. 1744/8 tak tvorí plocha 304 m² a obmedzenie využitia pozemkov tvoriacich pôvodnú parcelu KN-E č. 1744/7 tvorí plocha 269 m², celkový nájom za posudzované obdobie za oba pozemky za obdobie 13.12.2010 do 31.05.2014 určil vo výške 1938,80 eur, ktorú výšku vypočítanú znalcom súd považoval za primeranú a proti jeho záverom žiadna zo strán nenamietala. Pokiaľ sa žalovaný bránil tým, že v danom prípade nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie, ale iba právo na jednorazovú náhradu spojenú s obmedzením vlastníckeho práva podľa § 20 zákona č. 442/2020 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, súd sa s týmto nestotožnil. V konaní bolo preukázané, že na nehnuteľnostiach, ktoré sú vo vlastníctve žalobcov, a ktoré užíva žalovaný, nebola uzatvorená nájomná zmluva ani zmluva o zriadení vecného bremena. Podľa názoru súdu ust. § 20 ods. 1 cit. zákona nie je formulované ako vecné bremená, v tomto ustanovení výslovne označenie verejnoprávnych obmedzení ako vecných bremien absentuje, tieto verejnoprávne obmedzenia podľa citovaného ustanovenia nemožno automaticky ex lege považovať za vecné bremená. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, súd poukázal na judikatúru týkajúcu sa náhrady bezdôvodného obohatenia vzniknutého užívaním zastavaného pozemku na úkor vlastníka pozemku, z ktorej vyplýva, že výpočet výšky bezdôvodného obohatenia sa rovná výške obvyklého nájomného v danom mieste a čase za porovnateľný pozemok“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 4Cdo 52/2009).

3. Súd mal preukázané, že v rozhodnom období 13.12.2010 - 31.12.2014 zaberá žalovaný pozemky parc. reg. „C“ č. 1744/8 a v období od 12.12.2012 - 31.12.2014 aj pozemky parc. reg. „E“ č. 1744/7 v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov, za sporné obdobie sa s nimi nijako právne nevyrovnal a nie je preto dôvod konštatovať iný záver, ako ten, že sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcov. V prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z protiprávneho stavu nejde o jednorazové právo, ale právo, ktoré vzniká v súvislosti s protiprávnym stavom (okupácia) a ten je pretrvávajúci. Skutočnosť, že právni predchodcovia žalobcov sa svojich práv nedomáhali, resp. že stavba bola zrealizovaná a daná do užívania pred samotným nadobudnutím vlastníckeho práva žalobcami nemôže mať žiadny vplyv na pretrvávajúci protiprávny stav. Taktiež nie je možné skonštatovať že by právoplatné stavebné povolenie, povolenie na vodnú stavbu, alebo povolenie na užívanie vodnej stavby v skúšobnej prevádzky založilo akékoľvek užívacie právo k cudziemu pozemku.

4. Žalobcom ako solidárnym veriteľom vznikol voči žalovanému za obdobie od 13.12.2010 do 31.05.2014 (parc. reg. „C“ č. 1744/8) a obdobie od 12.12.2012 - 31.12.2014 (parc. reg. „E“ č. 1744/7) nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov žalobcov bez právneho dôvodu v celkovej výške 1376,29 Eur, nakoľko však žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania musel sa súd touto zaoberať. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je občianskym zákonníkom v § 107 stanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna; začiatok plynutia je pri každej z nich upravený odlišne. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty (ktorá uplynie za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo), nastáva na základe objektívnej skutočnosti bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení. Pri subjektívnej premlčacej dobe zákon stanovuje, že právo sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca 1/ sa najneskôr 17.02.2011 dozvedel, že cez jeho pozemky parc. reg. „C“ č. 1744/8 vedie splašková kanalizácia Lošonec, a výzvou zo dňa 17.02.2011, doručenou žalovanému dňa 24.02.2011, vyzval žalovaného na dohodu formou vysporiadania. Dňa 17.02.2011 tak žalobca 1/ vo vzťahu k pozemkom parc. reg. „C“ č. 1744/8

disponoval všetkými skutkovými okolnosťami, z ktorých mohol usúdiť, že žalovaný bez právneho dôvodu užíva jeho pozemok a tým sa na jeho úkor bezdôvodne obohacuje. Najneskôr 17.02.2011 teda žalobcovi 1/ začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba ohľadne pohľadávky vzniknutej z bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie pozemkov parc. reg. „C“ č. 1744/8 a v prípade nárokov vzniknutých do 26.06.2014 (nakoľko pre tieto plynie premlčacia doba samostatne za každý deň neoprávneného užívania) táto dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula ešte pred uplatnením nároku žalobou dňa 27.06.2014. Nakoľko vlastnícke právo k parc. reg. „E“ č. 1744/7 žalobcovia nadobudli až 12.12.2012, ku dňu podania žaloby, t.j. 27.06.2014, nemohla uplynúť vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu týkajúcemu sa tejto parcely ani len dvojročná subjektívna lehota, a logicky ani 3-ročná objektívna. Je potom zrejmé, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z neoprávneného užívania časti parc. reg. „E“ č. 1744/7 za obdobie od 12.12.2012 - 31.05.2014, tak ako vyplýva zo znaleckého dokazovania vo výške 423,84 eur (117,74 eur /01.01.201-31.05.2014/ + 284,60 Eur /01.01.2013 -31.12.2013 + 21,50 eur /12.12.2012 - 31.12.2012) sa nemohol premlčať, nakoľko subjektívna ani objektívna doba ku dňu podania žaloby neuplynula. Ako objektívna tak aj subjektívna lehota vo vzťahu k pozemkom parc. reg. č. 1744/7 mohla začať plynúť najskôr 12.12.2012, preto začiatok ich plynutia nebolo potrebné skúmať podrobnejšie, na výsledok sporu v tejto časti by to nemalo žiadny vplyv. Pre každého aktívne solidárneho veriteľa - žalobcu 1 a / žalobcu 2/ plynie premlčacia doba samostatne. V prípade žalobcu 2/ z vykonaného dokazovania nevyplývajú skutočnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať že subjektívna premlčacia doba žalobcovi 2/ začala plynúť a aj mu uplynula v rámci objektívnej 3 ročnej plynúcej samostatne pre každý deň bezdôvodného obohatenia získaného neoprávneným užívaním pozemku parc. reg. C č. 1744/8 a preto pohľadávka žalobcu 2/ sa premlčala v 3-ročnej objektívnej premlčacej dobe, od kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Platí potom, že 3-ročná premlčacia doba žalobcovi 2/ uplynula vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu, ku ktorému došlo do 26.06.2011 t.j. viac ako 3 roky pred uplatnením nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde dňa 27.06.2014, keď podmienky na aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby v danom prípade neboli splnené. Preto súd zaviazal vo výroku I. žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu 953,35 eur a vo výroku II. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 274,82 eur ako nepremičanú časť nároku žalobcu 2/ za obdobie od 27.06.2011 do 26.06.2012. Vo zvyšnej časti uplatnenej istiny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol vo vzťahu k nárokom uplatneným žalobcom 1/ do 26.06.2012 a žalobcom 2/ do 26.06.2011 z dôvodu vznesenej námietky premlčania, a vo vzťahu k nárokom za obdobie uplatnené žalobcom 1/ od 27.06.2012 a žalobcom 2/ od 27.06.2011 z dôvodu nepreukázania výšky bezdôvodného obohatenia prevyšujúceho sumu 953,35 eur v prípade oboch žalobcov a sumu 274,82 eur v prípade žalobcu 2/ za obdobie od 27.06.2011 do 26.06.2012, keď znalecké dokazovanie preukázalo, že sumy uplatnené žalobcami za uvedené obdobia boli neprimerané. Súd nevykonal dokazovanie znaleckým posudkom č. 74/2019 vypracovaným Ing. Fuzákom ako aj výsluchmi znalcov Ing. Juraja Sedláčka a Ing. Fuzáka považujúc takéto dokazovanie za nadbytočné a nehospodárne, pričom žalobca predmetné dôkazné prostriedky navrhoval vykonať predovšetkým na preukázanie skutočností, ktoré sa netýkali predmetu konania (bezdôvodného obohatenia za obdobie do 13.12.2010 - 31.05.2014), ale skutočností týkajúcich sa rozšírenia žaloby, ktorá mu však na pojednávaní dňa 2.07.2020 uznesením súdu nebola pripustená s ohľadom na výsledky doterajšieho dokazovania, ktoré by nebolo možné použiť v konaní o zmenenej žalobe.

5. Vzhľadom k omeškaniu žalovaného súd priznal žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády 87/93 Z.z., keď bolo preukázané, že žalobca dňa 23.10.2013 žalovaného vyzval na plnenie bezdôvodného obohatenia za obdobie do 01.10.2010 do 01.10.2013, dňom 24.10.2013 tak bol žalovaný povinný plniť a 25.10.2013 sa dostal do omeškania, teda od uvedeného dňa žalobcom patrí nárok na úroky z omeškania zo sumy 731,92 (preukázaná pohľadávka na vydanie bezdôvodného obohatenia, nepremičaná a splatná ku dňu 24.10.2013). Vo vzťahu k zvyšnej časti solidárne priznaného nároku žalobcov 1/ a 2/ vo výške 221,43 eur, ohľadom ktorej dlžníka už žalobcovia žiadnym spôsobom na plnenie nevyzývali, splatnosť nastala až deň po doručení žaloby žalovanému t.j. dňa 27.09.2014, takže dňom 28.09.2014 sa dostal do omeškania. Nakoľko žalobcovi 2/ bola priznaná aj nepremičaná časť nároku za obdobie 26.06.2011 -27.06.2012 vo výške 274,82 eur pričom žalobca 2/ anij ohľadne tejto časti nároku už žiadnym spôsobom žalovaného na plnenie nevyzýval, splatnosť nastala až deň po doručení žaloby žalovanému t.j. dňa 27.09.2014 a dňom 28.09.2014 sa žalovaný dostal voči žalobcovi 2/ ohľadom uvedenej sumy do omeškania. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP vychádzajúc z pomeru úspechu vo veci.

6. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia v celom rozsahu. Namietali nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý mal pripustiť ich zmenu žalobného petitu a priznať im náhradu za obdobie do roku 2019 v celom rozsahu, ako aj nárok na náhradu trov konania. Uviedli, že žalobu a rozsah obdobia, za ktorý požadujú od žalovaného náhradu museli formulovať k obdobiu uplatneného nároku a nemohli ju požadovať do budúcnosti, pričom nemohli predpokladať prieťahy v konaní. Preto považovali za rozumné upraviť svoju žalobu vzhľadom na obsah znaleckého dokazovania zameraného na objektivizáciu výšky náhrady. Na výzvu súdu naformulovali znalcovi otázky, kde požadovali stanoviť hodnotu výšky trhového nájomného za nájom nehnuteľností za obdobie rokov 2010 až do termínu vypracovania znaleckého posudku v roku 2018. Súd nariadil znalecké dokazovanie, v ktorom však nerešpektoval návrh žalobcov na časový rozsah ustálenia náhrad, čo žalobcovia následne aj namietali vo vyjadrení k znaleckému posudku, upresnili vecný základ žaloby čo do časového rozsahu a žiadali, aby súd uložil znalcom vypracovať dodatok na určenie ceny nájmu až do roku 2019, pretože znalec vypracoval posudok len za obdobie rokov 2010 až 2014. Súd však ich podanie vyhodnotil ako zmenu žaloby, vyzval ich na doplnenie podania, na základe ktorej výzvy upravili text návrhu v tom zmysle, že požadujú žalobou uplatnenú istinu vo výške 13.323,60 Eur za obdobie od 13.12.2010 do 14.8.2019 s tým, že petit návrhu upraví podľa doplneného znaleckého dokazovania. Žalobcovia poukazujú na to, že sám znalec konštatuje, že v roku 2017 došlo k podstatnej zmene územnoplánovacej dokumentácie v dotknutom území, čo má značný vplyv na všeobecnú hodnotu pozemkov a tým aj hodnotu nájmov. Za tejto situácie žalobcom nezostávalo iné, ako založiť do spisu ako dôkaz znalecký posudok znalca Ing. Fuzáka č. 74/2019, ktorý návrh na vykonanie tohto dôkazu ale súd zamietol. Súd teda neakceptoval ani ich návrh na doplnenie znaleckého posudku súdom pribratého znalca, ani návrh žalobcov na vykonanie dôkazu nimi predloženého znaleckého posudku. Súd zmenu petitu nepripustil a odkázal žalobcov na podanie samostatného žalobného návrhu, hoci vo veci 5C/240/2014 sudca OS Piešťany v obdobnej veci ich návrh akceptoval, uložil znalcom vypracovať znalecký posudok na výšku náhrady k aktuálnemu stavu, pripustil zmenu petitu žaloby, vo veci rozhodol a rozsudok je aj právoplatný. Žalobcovia preto poukazujú na neefektívnosť sudcom zvoleného postupu, ktorý neodôvodnene vyvolal potrebu ďalšieho súdneho sporu medzi rovnakými účastníkmi z rovnakého právneho titulu, len za iné obdobie, pričom poukazujú na nepriaznivý zdravotný stav odvolateľa a nutnosť vynaloženia ďalších nákladov na dokazovanie. Žalobcovia sa preto nestotožňujú s právnym názorom okresného súdu prezentovaným v rozhodnutí o nepripustení zmeny petitu a zamietnutí návrhu na vykonanie dôkazu znaleckého posudku vypracovaného vo veci 5C/240/2014, ktorý by mohol slúžiť ako podklad pre rozhodnutie o upravenom petite, keď súd nepostupoval v súlade s čl. 17 CSP. Súd tiež pochybil, keď akceptoval námietku premlčania vznesenú žalovaným, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a to vzhľadom na okolnosti prípadu, najmä na prieťahy v konaní, ktoré žalobcovia nezavinili, a kvôli ktorým došlo k premlčaniu v dôsledku nepripustenia zmeny petitu, poukázali pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 441/2013, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Táto zásada sa vzťahuje aj na uplatnenie námietky premlčania. Navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, aby súd pripustil zmenu petitu žaloby a po doplnenom dokazovaní o nej rozhodol.

7. Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že podľa jeho názoru žalobcovia nepreukázali ako a v akom rozsahu sú obmedzení v užívaní nehnuteľnosti. Žalovaný aj žiadal súd o znalecké dokazovanie na zodpovedanie týchto otázok, pretože tak by súd musel dospieť k záveru, že stavba „Splašková kanalizácia Lošonec“ je umiestnená v ochrannom pásme cestnej komunikácie č. 1290 cesta 3. triedy, kde v zmysle zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti 20 metrov od osi vozovky 3. triedy. To znamená, že časti parc. č. 1744/8 a 1744/7 už pri uzatváraní kúpnych zmlúv boli v ochrannom pásme cestnej komunikácie, na ktoré sa vzťahuje vykonávací predpis vyhl. č. 35/1984 Zb. Už ustanovený znalec konštatoval, že počas miestnej obhliadky sa informoval u žalobcu o spôsobe využívania dotknutých pozemkov v rokoch 2011 až 2014 a žalobca 1/ mu povedal, že dotknuté pozemky boli v tomto období prevažne zarastené náletovými drevinami a kríkmi a neboli hospodársky využívané. Žalovaný poukázal na zásadu *lex specialis derogat legi generali*, pričom zák. č. 442/2020 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách je osobitným zákonom upravujúcim v § 20 ods. 4 primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Ak by v tomto spore súd nezohľadnil vyššie uvedenú zásadu, že osobitný zákon má prednosť pred všeobecným zákonom, došlo by k precedensu, ktorý by mal za následok enormné zvýšenie nákladov distribúcie vody a odvádzania odpadových vôd všetkým vodárenským spoločnostiam na Slovensku. Navrhol rozsudok zrušiť a vec

vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, v ktorom doplní znalecké dokazovanie a vec posúdi podľa osobitného zákona.

8. Žalobcovia sa v odvolacej replike pridržovali dôvodov podaného odvolania, keď podľa ich názoru súd pochybil iba v rozsahu ohraničujúcom ich nárok, t.j. nepripustil zmenu petitu návrhu žalobcov a prihliadol k námietke premlčania žalovaného. Pokiaľ ide o námietky žalovaného týkajúce sa skutkového stavu veci, využitia a stavu nehnuteľností, odvolatelia poukazujú na presvedčivé odôvodnenie súdu prvej inštancie uvedené v napadnutom rozsudku.

9. Žalovaný v odvolacej duplike považoval vznesenú námietku premlčania za dôvodnú, právo žalobcov na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva nespochybňuje, avšak uplatnenie nároku na túto náhradu bolo obmedzené lehotami a žalobca si uplatnil nárok na primeranú náhradu až po lehote stanovenej zákonom (§ 20 ods. 4 zák. č. 442/2002 Z.z.) ako aj po uplynutí všeobecnej premlčacej lehoty.

10. V priebehu odvolacieho konania žalovaný podal vo veci ďalšie vyjadrenie, v ktorom poukazoval na vady v právnych úvahách prvoinštančného súdu a podrobne rozoberal jednotlivé odseky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, s ktorými vyjadroval nesúhlas. Vytkol prvoinštančnému súdu nesprávne právne posúdenie vecí, opätovne poukazujúc na nerešpektovanie vzťahu medzi všeobecnou a osobitnou právnou úpravou, t.j. vzťahu medzi Občianskym zákonníkom a zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ktorý má na prípad žalobcu aplikačnú prednosť. S tým súvisí aj právo žalobcu uplatniť si náhradu voči prevádzkovateľovi vodnej stavby v prekluzívnych lehotách. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť ako nezákonné.

11. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

12. Okrem objektívnej prípustnosti odvolania (t. j. existencia rozhodnutia, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie), musí existovať aj subjektívna prípustnosť odvolania, to znamená, že odvolanie musí podať tá strana, v neprospech ktorej bolo vydané rozhodnutie (§ 359 CSP), resp. ten subjekt, ktorý má právo podať odvolanie (§ 360 a § 361 CSP). Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá prijatie záveru o oboch stránkach jeho prípustnosti, teda tak objektívnej ako aj subjektívnej. Subjektívna procesná legitímácia odvolateľa na podanie odvolania vyplýva z ustanovení § 359 až § 361 CSP. Osobou oprávnenou podať odvolanie je v prvom rade tá strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak odvolanie nepodala strana sporu alebo za splnenia zákonných podmienok intervenient alebo prokurátor, odvolací súd odvolanie odmietne. Ak odvolanie podala sporová strana, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jej neprospech.

13. V predmetnej veci ide o rozsudok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o žalobe jednak jej čiastočným vyhovením a to výrokom I. a II., čiastočným zamietnutím žaloby výrokom III. a rozhodnutím o náhrade trov konania výrokom IV. Odvolanie proti tomuto rozsudku je objektívne prípustné (§ 355 ods. 1 a 2 CSP). Žalobcovia odvolaním výslovne napadli rozsudok súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu, hoci jeho vyhovujúcou časťou bolo rozhodnuté v ich prospech, teda proti týmto výrokom (I. a II.) nebolo ich odvolanie subjektívne prípustné. Vychádzajúc z ustanovenia § 386 písm. b) CSP, podľa ktorého odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou, bolo preto potrebné odvolanie žalobcov voči označeným výrokom odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou a vecne preskúmať len odvolaním napadnutý výrok III, ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol ako aj závislý výrok IV. o trovách konania.

14. V ďalšom preto Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov čo do výroku III. nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

15. Pokiaľ žalovaný vo svojich vyjadreniach k odvolaniu žalobcov rovnako vyjadroval nesúhlas s napadnutým rozsudkom (a to v jeho vyhovujúcej časti), treba konštatovať, že jeho výhradami sa odvolací súd nezaoberal, keďže žalovaný odvolanie nepodal a jedná sa len o tvrdenia žalovaného obsiahnuté

vo vyjadrení k odvolaniu, ktoré nie sú spôsobilé vyvolať potrebu prieskumu rozhodnutia vo vyhovujúcej časti (výroky I. a II.).

16. Odvolací súd teda preskúmaval zamietajúci výrok III. v zmysle odvolania žalobcov, pričom zdôrazňuje, že bol viazaný tam uvádzanými odvolacími dôvodmi. Žalobcovia v odvolaní argumentovali nesprávnym postupom prvoinštančného súdu, ktorý mal spočívať v tom, že nepripustil zmenu petitu žaloby ani návrh na vykonanie dôkazu zo znaleckého posudku vypracovaného vo veci 5C/240/2014, hoci by podľa žalobcov mohol slúžiť ako podklad pre rozhodnutie o upravenom petite. Druhá časť odvolacej argumentácie žalobcov vychádza z názoru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku premlčania ich nároku, keď súd nemal na vznesenú námietku premlčania prihliadnuť pre jej rozpor s dobrými mravmi. Po preskúmaní obsahu podaného odvolania, napadnutého rozsudku i celého spisového materiálu odvolací súd vyhodnotil odvolaciu argumentáciu žalobcov ako nedôvodnú v celom rozsahu.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia podali dňa 27.06.2014 žalobu, ktorou sa domáhali zaplatenia istiny 13.323,60 eur s príslušenstvom titulom náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva (stavbou žalovaného na ich pozemkoch) za obdobie od 13.12.2010 do 31.05.2014. Žalovaný nesúhlasil so žalobou, namietal aj výšku náhrady a súd na návrh nariadil vykonanie znaleckého dokazovania, ktorým by znalec z odboru Stavebníctvo, odvetvie vodohospodárske stavby, projektovanie v stavebníctve, odhad hodnoty nehnuteľností určil rozsah, v akom kanalizácia žalovaného zaberá pozemky žalobcov a výšku náhrady za ich užívanie, pričom strany vyzval na doručenie otázok na znalca. Žalobcovia žiadali, aby znalec určil, v akom rozsahu sú obmedzení v obvyklom užívaní stavbou žalobcu a aby stanovil hodnotu výšky trhového nájomného za nájom predmetných nehnuteľností za obdobie jednotlivých rokov od 13.12.2010 až do termínu vypracovania znaleckého posudku. Súd prvej inštancie uložil znalcovi určiť výšku obvyklého nájomného za nájom predmetných nehnuteľností len za obdobie v zmysle podanej žaloby, t.j. od 13.12.2010 do 31.05.2014. Znalec podal posudok dňa 04.08.2019 pod č. 101/2019 a žalobcovia vo vyjadrení k tomuto posudku uvedenú skutočnosť namietali (vyjadrenie žalobcov zo dňa 02.09.2019 na čl. 314) a navrhli uložiť znalcovi vypracovať dodatok na určenie ceny nájmu aj za ďalšie obdobie, nielen za obdobie rokov 2010-2014. Uviedli tiež, že súčasne upravujú text žalobného návrhu v tom zmysle, že požadujú uplatnenú istinu 13.323,60 eur za obdobie od 01.01.2011 do 14.08.2019 s tým, že petít návrhu/úroky z omeškania upraví podľa doplneného znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie na základe uvedeného žalobcov vyzval uznesením zo dňa 30.01.2020 na doplnenie tohto ich podania (ktoré vyhodnotil ako návrh na zmenu žaloby) a to tak, aby bolo zrejmé, čoho sa domáhajú. Žalobcovia žalobu upresnili tak, že sa domáhajú náhrady za obmedzenie ich vlastníckych práv k predmetným pozemkom za obdobie od 13.12.2010 do 31.12.2019 v pôvodne uplatnenej výške istiny 13.323,60 eur s tým, že touto zmenou petitu ich argumentácia v žalobe nie je dotknutá. Zároveň založili do spisu znalecký posudok Ing. Fuzáka č. 74/2019, vyhotovený za účelom stanovenia náhrady za užívanie iných pozemkov, ktoré sú však z hľadiska umiestnenia porovnateľné s oceňovanými pozemkami v tejto veci, ktorý podľa nich môže slúžiť ako dôkaz pre stanovenie výšky náhrady za ďalšie obdobie s tým, že bude potrebné oboch znalcov vypočítať a objektivizovať žalobcami predkladané výpočty náhrad. Súd prvej inštancie zmenu žaloby uznesením zo dňa 02.07.2020 nepripustil, nakoľko mal za to, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

18. Žalobcovia v takomto postupe súdu vidia dôvod na vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci samej a navrhujú jeho zrušenie, majú za to, že neakceptovaním ich návrhu na zmenu petitu súd konal neefektívne a v rozpore s článkom 17 CSP, pričom zbytočne zaťažil strany, keď vyvolal potrebu nového sporu medzi rovnakými účastníkmi z rovnakého právneho titulu, len za iné obdobie, hoci súdu nič nebránilo pripustiť zmenu žaloby a konať o zmenenej žalobe požadujúcej náhradu aj za ďalšie obdobie, ako tomu bolo v obdobnom spore (vec 5C/240/2014 vedená na OS Piešťany). Táto odvolacia námietka však neobstojí.

19. Podľa Civilného sporového poriadku (§ 143 ods. 1) súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. V danom prípade súd prvej inštancie uznesením zo dňa 02.07.2020 v súlade s § 143 ods. 1 CSP zmenu žaloby nepripustil a následne konal a rozhodol o pôvodnej žalobe v zmysle ods. 3 toho istého ustanovenia zákona. Pri posudzovaní dôvodnosti odvolania z hľadiska prípadnej vady v procesnom postupe súdu prvej inštancie nemôže odvolací súd preskúmavať správnosť úvahy prvoinštančného súdu riešiaceho otázku, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred žalobcom navrhnutou zmenou žaloby, môžu alebo

nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 161/2011). Z kritéria dostatočnosti výsledkov doterajšieho konania jasne vyplýva značný priestor súdu pri rozhodovaní o ne/pripustení zmeny žaloby a nenárokovosť zmeny žaloby. Žalobca mohol svoje upravené nároky uplatniť v novej žalobe s tým, že prípadná premlčacia lehota mohla spočívať v skoršom konaní.

20. V prejednávanej veci išlo o prípad, kedy súd najskôr vykonal na návrh strán znalecké dokazovanie na preukazovanie nároku uplatneného v zmysle žaloby podanej žalobcom, t.j. na účely určenia výšky obvyklého nájomného za nájom predmetných nehnuteľností za obdobie od 13.12.2010 do 31.05.2014, keď nemal žiadny dôvod zadávať znalcovi úlohu zisťovať výšku obvyklého nájomného aj za ďalšie (budúce) obdobie, pretože toto obdobie nebolo predmetom sporu a znalecké dokazovanie by v takejto časti bolo ničím nepodložené a nehospodárne. Pokiaľ následne, po vykonanom dokazovaní, žalobca podal návrh na rozšírenie žaloby a súd prvej inštancie nepripustil zmenu žaloby z dôvodu, že doterajšie výsledky konania by boli zmarené a muselo by sa vykonávať dodatočné dokazovanie, nemožno hovoriť o žiadnom procesnom pochybení, pretože dôkazná situácia takýto postup súdu nevyklúčovala a má nepochybne oporu v zákone. Odhliadnuc od uvedeného však treba opakovane zdôrazniť, že odvolací súd konajúci o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej nie je oprávnený preskúmať správnosť tohto právoplatného procesného rozhodnutia prvoinštančného súdu a argumentácia žalobcov o neefektívnosti postupu súdu je irelevantná. Rovnako irelevantná je námietka, že v inej veci vedenej na tom istom súde akceptoval sudca návrh žalobcov na vypracovanie znaleckého posudku na výšku náhrady k aktuálnemu stavu aj pripustil zmenu petitu žaloby, pretože postupom sudcu v inej veci nie je sudca konajúci o prejednávanej veci nijako viazaný.

21. Odvolatelia napokon namietali aj to, že na žalovaným vznesenú námietku premlčania nemal súd prihliadať, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi. Ani v tomto sa odvolací súd so žalobcami nestotožnil.

22. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez ďalšieho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

23. Vyššie citované ustanovenie zakotvuje všeobecne záväznú zásadu, v zmysle ktorej výkon inak právom daných subjektívnych občianskych práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Definícia dobrých mravov nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky nikde normatívne upravená. Vo všeobecnosti však ide o pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti takýmto pravidlám možno potom označiť za činnosť proti dobrým mravom. NS SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/1996 NS SR vyslovil, že ust. § 3 ods. 1 pritom nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy a to aj na základe všeobecných pravidiel morálnych elementárnej slušnosti a tolerancie a morálneho charakteru konajúcich.

24. Podľa uznesenia NS SR sp.zn. 6 Cdo 173/2011 zásada spravodlivej ochrany práv vyplývajúca z § 1 O.s.p. vyžaduje, aby občianske súdne konanie ako celok bolo spravodlivé. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo, ako hodnotový činiteľ spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Pri zisťovaní a formulovaní odpovede súdu, čo je konkrétnym právom v prejednávanej veci, musí byť tento hodnotový činiteľ rešpektovaný v maximálnej miere. Pre nachádzanie práva je nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu.

25. Všeobecne možno konštatovať, že v konaní účastníkom konania opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch.

Za špecifických okolností však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 176/2011-14).

26. Dobrým mravom teda zásadne neodporuje, ak namieta niekto premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, nakoľko inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Ak by však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku bol len prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnou normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu, jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohoto subjektívneho práva (označované rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. O konanie vykazujúce znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by však nebolo možné uvažovať z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale len z konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohoto nároku uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odoprenie práva uplatniť námietku premlčania (por. uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 31. augusta 2004, sp. zn. 25 Cdo 2648/2003).

27. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd musel dospieť k záveru, že v danom prípade nevidí žiadny dôvod, pre ktorý by výkon práva žalovaného, ktorý vzniesol námietku premlčania, mal byť považovaný za taký výkon práva, ktorý by bol v rozpore s dobrými mravmi a to s prihliadnutím na všetky okolnosti daného vzťahu, opierajúc sa pritom o výsledky vykonaného dokazovania, pričom ani žalobca v tomto smere žiadne konkrétne okolnosti, pre ktoré by uplatnenie námietky premlčania žalovaným malo byť v rozpore s dobrými mravmi, nielen nepreukázal ale ani netvrdil. Poukázaním zo strany žalobcu na osobitné okolnosti konania - a to prieťahy v konaní, ktoré žalobca sám nezavinil, kvôli ktorým malo dôjsť k premlčaniu jeho nárokov v dôsledku nepripustenia zmeny žaloby súdom prvej inštancie, žalobca nepreukázal žiadne konanie žalovaného v čase vzniesenia námietky premlčania, ktoré by vykazovalo znaky priameho úmyslu žalovaného poškodiť žalobcu, a ktoré by tak mohli zdôvodniť neakceptovanie vznesenej námietky premlčania súdom v danej veci.

28. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené argumenty odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania zo strany žalobcov, pričom ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

29. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku III., vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov konania (výrok IV.) odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého, v súlade s ust. § 387 ods. 1,2 CSP ako vecne správny potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku a v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

31. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).